

MINDSZENTI LAP

Előfizetési ár:

Egész évre	4 korona
Fél évre	2 korona
Negyed évre	1 korona

Vegyes tartalmu hetilap. Megjelen minden vasárnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth Lajos-utca 9. sz., hová a lapot érintő megkeresések intézendők.

Hirdetéseket

és nyílt téri közleményeket a kiadóhivatal jutányos ár mellett közöl.

Az uzsora alkonya.

A közismert és titkos uzsorások, nemkülönben a koronás szövetkezetek ijedten bujtak össze azon a napon, amikor is napvilágot látott az uzsoratorvény javaslata. Mert ez a törvény törvényát szegi a héjának.

Becsületes realizmusban fogant ez a javaslat, amelyet osztatlan tetszéssel fogad az egész törvényhozás s az uzsorásokon s a zugpénzintézeteken kívül az egész magyar közvélemény. Mert ha törvénynyé válik ez a javaslat, amihez kétség nem fér, a hitel és uzsora oly annyira meg lesz nehezítve, hogy csak ritkán fizetődik ki az ilyen veszedelmes üzlet, melyet minden formájában, minden nyilvánulásában sujt a szigorú törvény.

Esztendőök sora óta sürgeti az ország közvéleménye az uzsoratorvényt és joggal. Mert a hiteluzsora a városokban, áru uzsora a falvakban pusztított féktelenül és évente ezer és száz existenciát tett tönkre.

Egyes vidéken az uzsora leghathatósabb előmozdítója volt a kivándorlásnak s a nép nyomorának.

A szabadelvű kormányok folyton ígérték az uzsoratorvény megalkotását, de huzódoztak tőle. Ezeknek a kormányoknak érdekében állott, hogy ne bősziítsék maguk ellen azokat az elemeket, melyek a nyolc százalékos kamatot perhorreszkálták és husz, száz, vagy éppen kétszáz percentre dolgoztak.

Hanem ennek a kormánynak van bátorsága ilyen törvényt hozni, nem fél a magas kamat híveinek haragjától, nem is kell félnie, mert egységesen áll mögötte a magyar nemzet.

A javaslat főintézkedése az, hogy az uzsorát hatóságilag üldözendő véttségnek, sőt a súlyosabb eseteket büntetnek minősíti.

Eddig csak azt az uzsorást ítélték el, akit feljelentettek, aki ellen nem vonták vissza a panaszt. És az oka annak, hogy a Berele Hayok ugynevezett becsületben öszülhettek meg s ha meg is gyűlt a bajuk a büntetőbíró-sággal, sőt ha el is ítélték őket, nagyon olcsó szerrel megmenekülhettek. A hat hónapi börtönbüntetés a ritkább szigorú ítéletek közé tartozott. Másként lesz ezután s a hat hónap az enyhe uzsorásbüntetések közé lesz sorozható.

Ez a javaslat a pénzválságnál sokkal súlyosabban érinti a szípolyszövetkezeteket és zugbankokat, akik alól alaposan kihuzza a gyékényt.

A javaslat ugyanis azt mondja, hogy az uzsora fogalma alá tartoznak a jutalék, illeték, irodai díj, költség és minden oly fizettség, amely a nyolc százalékos kamatot feltűnően felülmulja. Mindenki tudja, hogy a zugpénzintézetek hivatalosan csak nyolc százalékos kamatot fizetnek maguknak, de egyéb címeken annyit számitanak fel adósaiknak, hogy a kölcsönön legalább husz, de gyakrabban harminc százalék hasznuk van.

Ennek a galád manipulációnak vége s azt hisszük, hogy ezzel vége lesz a zugpénzintézeteknek.

Az új törvény csak a tisztességes hitelnyújtást engedi meg s tisztességesen sem a zugpénzintézetek, sem az uzsorások nem tudnak megélni. Különösen nem a mai pénzdrágaság mellett, amikor a nagybankok is hat, sőt hetedfél százalékot vesznek s a szövetkezetek tudvalevően a bankok pénzével dolgoznak.

Uzsorások, pénzágensék és könnyelmű adósságcsinálók alkonyát jelenti a ma benyújtott törvényjavaslat.

A városi uzsorások jelentékeny hányada abból él, hogy a könnyüvérű fiatalokat akikre esetleges örökség vár s hozzájuk fordulnak, a leglehetősebbül kizsarolnak.

Ha pénzt adnak, horribilis kamatokat szednek, de sok esetben nem adnak pénzt, hanem butort, fehérneműt, aratógépet, esetleg egy-két wagon korporsót.

Ezeknek az üzleteknek minden nemét és formáját szigorúan üldözi a törvény. Faluhelyen a korcsmáros és grájzler uzsorások garázdálkodnak, akik a kölcsönbe adott kis pénz dupláját, háromszorosát kapják meg terményértékben. Ezeknek is befellegzett, mihelyt az új törvény életbe lép.

TÁRCA.

A CSAPODÁR ASSZONY.

— Oh, nem, nem maradok: félek!
— De miután a férjed távol van.
— Eh, tudja-e valaha az ember ezzel a bolonddal! Ha ismernéd őt!

— Bah! Nancel közjegyző ur egész nyugodtan vette le a Claivesné kalapját. — Ugyan, ki gyanítaná, hogy irodája mögött egy kis szalon van, hol a kedvesét fogadni szokta? És Suzanne nem mehetne ép úgy át az irodán, mint ügyfél, avagy nem osonhat-e egyenesen a szomszéd utcába a lépcsőn le?

A mint a köpenyt is levette a nő válláról, mégis egyet gondolt.

— Jó lesz figyelmeztetnem az embereimet!

Visszatér a dolgozószobájába s az iroda ajtaját kinyitva, kiszólt a segédjének:

— Morand ur, senkinek sem vagyok itthon!

— Bocsánat, uram, — hangzott fel egy hang.

Egy látogató lépett elő ezzel a kérdéssel:

— Nancel közjegyző ur?

— Igen, uram.

— Bocsásson meg ön és ellenkezően szenteljen nekem egy percet!

— Csakhogy, — ellentetete Nancel, — nekem egyetlen egy pillanatom sincsen. És

a segédjéhez fordulva, hozzátette: — Morand ur, legyen szives elintézni a dolgot. . . Ugy-e, uram, a segédem . . .

— Bocsánat, uram, ismételte a látogató, — nagyon komoly dologról van szó. Különben is rövid lesznek.

Az idegen jól öltözött, finom modoru ember, gazdag ügyfél benyomását tette, ki valami zsiros ügyet hoz. Nancel elővette az óráját, hogy jelezze, milyen drága minden perce és megszólalt:

— Tessék belépni!

— Uram, — kezdte a látogató, a mint dolgozószobában helyet foglalt, — én nő ember vagyok. Esküvőnk előtt írásban elismertem, hogy a nőm nagyobb összeg hozományt hozott a házhoz, bár épen semije nem volt. Később azonban valósággá vált a hozomány, a mennyiben birtokot vásároltam. A birtokra adósság van betáblázva, épen akkora, a mennyi maga a hozomány. Most aztán én válni akarok a feleségemtől. A tőké, a melyek fölött rendelkezem, egy vállalatban vannak fektetve, a honnan ki nem vonhatom őket. De különben is hozzá kell tennem, hogy ezeket a pénzeimet a vállalat ingadozása folytán elveszetteknek kell tekintenem. Így miután vissza nem adhatom a nőmnek az elismert hozományt, kénytelen leszek a birtokot árverés alá bocsátani, a mi pedig egyenes romlásomat fogja okozni.

Nancel mosolygott magában a férjek naivsága fölött. A Suzanne férje is épígy hozományt ismert el a nejével szemben. Miután

azonban itt egy hasznos hajtó ügy volt ki-látásban, megjegyezte:

— A földhitelintézetől vehet ön fel kölcsönt.

— Az igaz! mondta a látogató. — Kölcsönt hosszú lejáratra, oly nagyságban, a mint azt ennek az intézetnek az alapszabályai megengedik. És épen ez az érdekes pont. Mert ha eladásra kerülne a birtok, legfeljebb a földhitelintézet, melynek kiváltsága, hogy adott kölcsönei mindig elsőhelyen tábláztatnak be, kapná vissza a pénzét. Ugy, hogy én mindenemből ki lennék fosztva, tönkre mennék s véget kellene vetnem az életemnek; míg a nőm minden segédforrás nélkül szintén csak az öngyilkosság vagy a prostitúció közt választhatna.

— Ne válják el! tanácsolta a közjegyző.

— Kénytelen vagyok vele!

— Próbálja meg békésen elintézni a dolgot.

— Méltóságom nem enged semmi ilyen lépést. Házasságtörésről van szó.

— Az ön részéről?

— Nem; a nőm részéről.

A helyzet észébe juttatta a közjegyzőnek a Suzanne jelenlétét. Sietett véget vetni az értekezletnek és bucsut intett.

— Istenem, uram, én nem látom . . .

A látogató azonban egy jellel tudtára adta, hogy még nem mondott el mindent.

— Azt mondta, kezdte, hogy minden békés elintézés lehetetlen. Mindazáltal van egy, amelyre gondoltam és mely a közjegyző dolga.

Községi közgyűlés.

Miért bocsátották el a napidijas irnokot? Szabálytalanság a mázsá-háznál. Bajok a regále körül. Drágasági pótlék. Zárszámadások megvizsgálása. Egyéb apró ügyek.

E hó 2-án tartotta meg községünk képviselőtestülete január havi rendes közgyűlését, amely mindvégig feszült érdeklődéssel folyt le.

A közgyűlés levegője állandóan telve volt villamszikkal s csak némely képviselőtestületi tag dicséretreméltó tapintatos nyugodtságának köszönhető, hogy a nyílt háboruskodás ki nem tört egyik-másik tárgynál.

Megszoktuk hosszú idő óta közgyűléseink higgadt tárgyalásait; hinni szeretnők, hogy községatyaink szenvedélyeiket ezután is ott-hon felejtik s személyesnek látszó ügyeiket nem hozzák kapcsolatba a közügyekkel.

A közgyűlést Korom Gáspár képviselőnek kétrendbeli interpellációja nyitotta meg. Elsővel kifogásolta, hogy a jegyzői irodában régebben alkalmazott s röviddel ezelőtt az előljáróság által elbocsátott napidijas irnok fölcserélése miatt nem hozatott mindeddig a község tudomására? Másodikban pedig intézkedést kér a községi mázsálónál előfordult szabálytalanságok orvoslása iránt.

Az előljáróság nevében Koncz jegyző legott megadta a kellő felvilágosításokat; nevezetesen, hogy a napidijas ügye a bírói évi jelentés egyik tárgya leendő, amely az idő rövidsége miatt csak a február havi közgyűlésen lesz előterjeszthető s hogy a községi mázsálónál magának a községnek türelmetlensége, tolakodása idézi elő a tapasztalt bajokat.

Mindkét felvilágosítást tudomásul vette a közgyűlés, azonban a mázsálónál határozatba hozta egyuttal, hogy a község érdekeinek megóvása céljából, a rend föntartására minden tömegesebb mázsáláshoz kirendelendő a mázsáló esküdtek mellé egy kisbíró, hogy a mázsá köré senki sem bocsátható a mérés idejében és hogy a mázsá minden két évben hivatalosan kipróbálandó.

A tárgysorozat első pontját a borítal- és husfogyasztási adók tárgyában kiküldött bizottság jelentése képezte. E szerint a község kiegyezett 1908—10. évekre a kincstárral

6100 korona évi adóösszegben s megkísérelte a bizottság a három év előtt nyert utasítás értelmében a felekkel való tárgyalást is, a melynek eredményeként jelenti, hogy három vendéglőssel és néhány magánfellel nem sikerült az egyezés; ajánlataik a bizottságot nem elégitette ki, de a felajánlott összegek már biztosítják a község megkívántató jövedelmét, azért kéri azokat elfogadni, a ki nem egyezett felekre pedig az ellenőrző kezelést kimondani.

A széles mederben folyt és helyenkint a személyeskedésre átcsapott vitát szavazás fejezte be, amely a bizottság javaslatát fogadta el, avval a kikötéssel, hogy csak 1908. évre nyugszik meg az ajánlatok mai összegében s utasítja a kiküldött bizottságot, hogy igyekezék az év folyamán újabb javaslatot összeállítani s azt október hóban már beterjeszteni, hogy a községnek módjában legyen idejekorán megfelelő határozatot hozni.

A határozat kimondása után a bizottság tagjainak nagyobb része lemondván a megbízatásról, a 9 tagú bizottság új választás által kiegészített. Tartozunk azonban annak a kijelentésével, hogy a lemondásokat nem a közgyűlési határozat idézte elő, hanem a bizottság december 28-iki ülésén lezajlott sajnálatos és sem a bizottság működésének, sem a képviselői mandátum méltóságának nem hasznos incidens, amely a bizottság legtöbb tagjának kedvét szegte a község érdekében való illetén közreműködéstől.

Második tárgy volt a községi tisztviselők és alkalmazottak részére drágasági pótlék adása tárgyában beadott bizottsági jelentés. A bizottság javaslata, amely szerint a község minden a község házában működő tisztviselőjének és alkalmazottjának, számra 32-nek adandó volna személyenkint 25 korona az Erzsébet-alapítvány felhasználatlan kamataiból — elfogadtatott.

Megvalljuk, hogy nem lehetünk barátai az alapok — bár fölhasználatlan kamatainak — illetén igénybevételeinek. Az ily címen kiadott 800 korona bármilyen jól is eshetik a megérdemlő kedvezményezetteknek, mégis nem szabad elfeledni, hogy egy tömegben az imponálabbban is fölhasználható lett volna alkalomadtán. Végezetében az ilykép kapott évi pótlék a nagyobb fizetésű hivatalnokra

— Szenvedélyből elkövetett büntény! kiáltott fel a közjegyző. Miután nem tud vagy nem akar ön megfizetni egy önként magára vállalt adósságot, tehát . . . Ez valóban gyalázatos dolog lenne!

— Az adósság, mint tudja, semmi esetre sem lenne megfizetve, mondta a látogató. Nekem tehát csak két rossz közt lehet választanom: vagy én halok meg a gyermekemmel, vagy a bűnös asszony. Választásom nem lehet kétséges.

— De én beszélhetek, leleplezhetem az ön számítását.

— Senkisé fog önnek hinni.

A látogató köszönt. A közjegyző visszatartotta magát, Ő utóvégre mosta a kezeit a kalanddal szemben; és boldogan, hogy lerázhat egy ilyen ügyfelet a nyakáról, ki csak gazember vagy örült lehet, előzékenyen megszólalt:

— Erre uram!

A látogató, ki a dolgozó szoba hátulja felé tartott, bizonyosan nem hallotta őt. A közjegyzőnek ismételnie kellett előbb hangosabban, majd parancsolón utána sietve:

— Hová megy? Erre, uram!

A látogató hátra fordult:

— Igaz, szolt, nem is mondtam önnek.

Névjegyet nyújtott át neki. Es mig a közjegyző megdöbbenve olvasta a Claives nevét, a férj már felnyitotta a kis szalon ajtaját. Két lövés dördült el, melyeknek füstjében halva rogyott össze Claives asszony.

(V. S.)

inkább lehangoló, mint emelő hatással bír.

Az évi zárszámadások megvizsgálására kiküldetett a törvényszakata 5 tagú bizottság.

Az 1908. évi pénzkészletek a mindszenti takarékpénztárnál határozattal elhelyeztetni.

Az iskolamulasztások tárgyában tudomásul vétetett a közigazgatási bizottság 1556/1907. számú határozata, amely kimondotta, hogy a községi előljáróság feladata az igazolatlanul mulasztó tankötelesek szüleinek fokozatos megbírságolása és a bírságok behajtása.

Szabó János iskolaszolgának az iskolai helyiségek tisztogatása tárgyában benyújtott kérelme visszaadott az előljáróságnak, hogy kellő javaslattal kísérve terjeszse be a februári közgyűlésre.

Amint az egyes tárgyak lemorzsolódtak, derültek ki lassankint az azelőtt még harcsonjomjas képviselők orcái s mire az illetőségi ügyeket elintézték, akkorra — nyilván a déli harangszó nyomása alatt — ép testtel és lélekkel szerencsésen szét is oszlottak a kiderült orcák boldog birtokosai.

Szilveszter esti mulatság.

Régen nem látott már annyi intelligens közönséget vendégül a Polgári Kör, mint az elmúlt Szilveszter-esti mulatságon. Mintha föllevenedtek volna a Polgári Kör első évei, amikor a társadalmi összevonás eszméje alatt megalakult egyesület rang, vagyon, foglalkozás stb megkülönböztetése nélkül mindenkét vendégeiül látott mulatságain.

Azóta sok minden történt, ami a társadalom széttagolására vezetett és a kör is nagy hullámoknak nézett elébe, de elvei mellett való szilárd kitartása mellett veszély nem fenyegette, mert meg volt győződve, hogy csakis a megalakulásakor kimondott főbb elvek azok, melyek a társadalmi együttműködést lehetővé teszik.

Az a szokatlan érdeklődés a társadalom minden rétegéből és főbb tényezőink részének megtisztelő jelenléte azt a reményt keltette fel mindenkiben, hogy újból el fog még következni a megértés és együttműködés ideje. Akik pedig elfáradtak a mulatságba, azok jól találták magukat.

A kör vezetősége a rendezőséggel mindent elkövetett az est sikere érdekében. Fáradozásaiknak élvezték is gyümölcsét a mulatságon, mert a rendezőség által felkért kedves szereplők igazán kitétek magukért.

Pap Pál Etelka kisasszony „Az első szerelmes levél“ c. monológiát, Mészáros Teruska kisasszony szép szóló énekeit oly élvezettel hallgatta a közönség, hogy a számok befejezése után szünni nem akaró tapsviharral tüngettett mellettük.

Széles István ur „A légy“ című monológ szabatos előadásával és Elekes Gyula ur „A gyáva“ című monológjával arattak nagy sikert és elismerést. Felüláll mindezeneken pedig az jóakarát és nemes szándék, melylyel ők szolgálatot teljesítettek egy oly társadalmi egyesületnek, amit kellőképpen méltányolni nem lehet.

Szünet közben tánc volt és láttunk egy igen szép négyest, Széles István ur által rendezve, ami ugy a táncolókat, mint a nézőket lebilincselte szépségével.

A zene és mulatság főfelügyelete Biró Andor ur kezeibe volt letéve, ami igen jó választásnak bizonyult, mert az est folyamán semmi „rovás“ nem hallatszott.

Tizenkét órakor egyszerre sötétség támadt és az éppen csárdást táncoló párok, nemhogy megijedtek volna, sőt . . . a muzsika tovább szolt. Ugy látszik, Sándor is egyetértett a pajkos táncosokkal, mert a zene akkordjai mintha élénkebb visszhangot adtak volna a sötétségben.

A fiatal férfiak boszusan, a mamák ijedezve protestáltak az egyiptomi csapás ellen, mig végre kerültek huncutok, akik megszabadították a bálozókat a kétes állapotból.

A fény egyszerre véget vetett minden incselkedésnek s a világosság mellett megidillatottuk Vigh Gyula elnököt, a szép nem

Ime: Az én szerződése természetese, a törvényes jelzalog, melylyel a birtok terhelve van, arra kényszerített, hogy kölcsönért a földhitelintézethez forduljak. Miután a válás semmissé teszi a szerződést s a törvényes jelzalog megszűnik, nem lehetne-e kölcsönadót találni, ki a hozomány restitulására szükséges összeget kölcsönöznék nekem?

— A birtokra? kérdezte a közjegyző. Minő biztosíték mellett, mely biztosítaná az új jelzalog betáblázását, mihelyt azt a törvényes jelzalog megszűnése lehetővé tenné.

A közjegyző hevesen félbeszakította:

— Egy pont fenakaszt mindent, minden tüzetesebb megfontolás nélkül. Ön maga beismeri, hogy kényszereladás esetében legfeljebb a földhitelintézet kapná vissza a pénzt. A kölcsönadó tehát nagy kockázatnak lenne kitéve. Én részemről nem ajánlanék az én ügyfeleimnek ilyen kétes pénzműveletet.

— Ettől tartottam! mondta egyszerűen a látogató.

De egy újabb kérdés jött a nyelvére. Megkérdezte:

— És ha a nőm válás előtt halna meg?

— Vannak neki örökösei?

— Egy gyermekünk van.

A közjegyző kissé gúnyosan bevallotta:

— Nyilván, ez megoldás lenne.

— Jól van, uram. A feleségem meg fog tehát halni!

— Hogyan?

— Megölöm őt! . . . Tettetés! Szenvedélyből elkövetett büntény.

közleiben, készülve szokásos ujévi felköszöntőjéhez, mely után felhangzott minden ajakról a „Boldog ujévet!“

Szűnőrákor kezdetét vette az értékes tombola-tárgyak kisorsolása, a vendégsereg pedig asztalokhoz telepedett. Egy óra után a mamák kezdték a papákat liferálni... A mama nélküliek pedig a fiatalsággal összefogva, táncoltak, mulattak virágos viradtig.

Ami az anyagi sikert illeti, a vezetőség részéről nyert információ szerint, szintén kielégítőnek mondható. Tiszta nyereség mutatkozik 78 K 58 f, — 205 K 10 f bevétel 128 K 54 f kiadással szemben.

Jegyeiket megváltották: Geigner Lipót 3 K, Schmied Dezső 2 K, Horváth Antal 2 K, a mindszei építő- és ács munkások 6 K.

Felülfizettek: Vigh Gyula, Tary István egyenkint 3 K 80 f, Weisz Imre, Weisz Mihály egyenkint 3 K, Keglovics és társai 2 K 40 f, Plager Gyula, Schönfeld Jeremiás egyenkint 2 K, Koncz Lajos 1 K 60 f, Szőke Sándor, Büchler Gábor, Elekes Gyula 1—1 K, Hajnal Jenő, Diamant Vilmos egyenkint 80 f, Antal András, Nagy Gyula egyenkint 60 f, Bárány József 50 f, Elekes Lajos, Szabó János, Rácz János egyenkint 40 f, Hevesi Gábor 20 f.

Tombolatárgyakat küldtek: Weisz Imre, Goldner Ödön, Keresztes Ferenc, Nagy Jenő, Büchler Gábor, Pap Pál Etelka és Pálkökő nővérek, mely adományokért hálás köszönetét fejezi ki a kör elnöksége.

Olvasóinkhoz!

A mai nappal lapunk határköhöz ért: e napon ugyanis a „Mindszei Lap“ fennállásának 10-ik évfordulójába lép. Nagy szó ez egy kised, falusi lap életében. Fentartani egy lapot kellő, nem eléggé méltányolt anyagi támogatás nélkül, amely sehogysen egyeztethető össze a lapnak rutinnal, becsületes munkássággal végzett szerkesztésével: ez oly szó, amely a jövőben fokozottabb anyagi támogatást igényel.

Tíz év óta hűséges istápolója e lap községünk anyagi és szellemi fölvirágzásának. Ezért küzdött egy évtized óta, s ezért küzd a jövőben is. Amint megindulásakor a közérdek tisztaságáért emelte föl a zászlót, jövőre is ez a nemes cél lelkesíti küzdelmében.

Tíz év óta szeplőtelen jellemmel hordottuk a magasra emelt zászlót s e jellemmel fogjuk hordani továbbra is. Párt- és személyes érdek nélkül, a község lakosságának boldogsága az egyedüli, amiért benső és hazafias érzéssel sikra szállunk.

Az egyenlőség, testvériség és szeretet magasztos tanainak hirdetője volt eddig lapunk: az marad jövőben is. Ajánljuk ezért lapunkat, küzdelmünket, becsületes munkásságunkat a jók támogatásába és pártfogásába.

Az előfizetési feltételek lapunk homlokán olvashatók. Azért szabtuk oly minimálisra lapunk árát, hogy az még a legszerényebb viszonyok között élő család asztalán is ott lehessen.

A „MINDSZENTI LAP“
szerkesztősége.

Ujdonságok.

— **Ujévi tisztelgés.** Ujév napján a község előjárósága Tary István főszolgabíró urnál tette szokásos ujévi tisztelgését, amely alkalommal üdvözlő beszédet Koncz Lajos főjegyző mondott. A beszédre Tary István főszolgabíró szép és mély értelmű beszéddel válaszolt.

— **Szilveszter-nap.** Kedden volt Kádár Szilveszter, kamarás plébánosunknak névünnepe. A délelőtti órákban kereste föl községünk színe-java plébánosunkat s fejezték ki előtte jókívánataikat.

— **Községünk népesedése.** Ujév napján lettek tudtul adva templomunkban községünk népesedésének arányszámai. Az egyházi anyakönyvek adatai szerint az elmúlt 1907. évben a róm. kath. plébánia területén házasságra lépett 122 pár, született és megkereszteltetett 227 fi és 209 leánygyermek, összesen 436; halva született 6 fi és 6 leánygyermek, összesen 12; meghalt 136 fi és 129 nő, összesen 265. A születések száma e szerint 171-el több, mint a halálozás. Ime, előttünk fekszik e kis statisztika, amiből két dolog ötlük mindjárt szemünkbe. Az egyik az, hogy amióta Apor-Mindszei létezik, soha annyi pár nem lépett az oltár elé; a másik pedig az, hogy normális körülmények között még sohasem haladta annyira túl a születések száma a halálozást. E két szembeötlő körülmény mindenesetre népünk józan, becsületes felfogása mellett bizonyít, amely tökéletesen megfelel az általános isteni és emberi törvényeknek. Ez a szaporodás a lakosság két százalékának felel meg. Óriási percent ez, úgy hogy néhány évtized múltán ilyen számítások és remények mellett községünknek körülbelül 20,000 lakosa lesz. Ha ilyen kedvező adatok lennének az ország többi részében is, nem hiába álmodozna akkor Hoitsy Pál a 30 millió magyar által kiépített nagy, nemzeti Magyarországról. De míg szemünk ily képeken mereng, addig aggódó reménységgel tekint vallásos lelkünk a jövőbe: vajjon képes lesz-e öreg templomunk e nagyszámu lakosságot falai közé befogadni? Mert népünk józan, dolgos, komoly becsületes felfogású és vallásos. Hatalmas lendületet vett a hitélet azóta, mióta Kádár Szilveszter, községünk plébánosa, ki mély tudását, szeretetét és minden erejét hűveinek vallásos, erkölcs-szellemi tökéletesítésére és nemesítésére fordítja. A nép, e nemes kezektől ápolott vallásosságának szép megnyilatkozását szemlélhettük büszke örömmel a lezajlott ünnepek alatt. Annyira zsúfolva volt a templom, hogy sokan künn állni voltak kénytelenek. Az ilyen tulzsfoltosság mellett bizony sokszor nem képes a templom magasztossága a hívőnek munkában elfáradt lelkét megihletni, fölkelteni bensőjében az áhitatot s kiragadni a hétköznapi gondolatvilágból. De azért nem csüggedünk. Remélve fordulunk kegyurunk Öngyméltóságának nemes szívéhez, amely mindenkor s mindenben segítségére volt Mindszei elárvult népének. Megírta valahol valaki, hogy „halk a jajnak szava s a trón magas.“ Igaz. De az is igaz, hogy 11,000 hívő léleknek esdő szava nem halhat el minden zörej nélkül és hogy azon a magas trónon végtelen nemeslelkű emberek ülnek. Bizva remélünk!

— **A jövő farsang.** A közelgő farsang alatt lesz módja fiatalságunknak, hogy kimulassa magát, mert a farsang tovább tart két hónapnál s március negyedikén végződik.

— **Jegyzőválasztás Mágocson.** Mint olvasóink előtt is jól ismeretes, a mágocsi jegyzői állást a községünkben előnyösen ismert Novák-család sarja: Novák Ferencz töltötte be hosszú ideig. Mult évben Novák Ferenc, közbejött betegsége folytán, nyugdíjaztatását kérte, aminek megtörténtével a jegyzői szék gazdátlan maradt a lefolyt dec. hó 28-dikáig, amely napon Nagymágocs község képviselőtestülete jegyzővé Szilády Sándort, Szilády Géza usztató-majori gazd. intéző testvérét választotta meg, segédjegyzővé pedig ugyanekkor Bohus Lászlót.

— **A cimborá.** Mulatságos eset történt a minap. Hogy hol, nem áruljuk el. Elég az hozzá, hogy megtörtént... Szilveszter előestéje volt, amikor minden épkézláb ember siet ágyba lépni, hogy másnap Szilveszter éjjelén nyitott szemmel üdvözölhesse a reá köszönt ujévet. Egyik családnál lévő két fiatal legény-ember is elhatározta, hogy lefekszenek erőt gyűjteni, mert hát másnap éjjel minden becsületes embernek kvaterkázás, diózás, alsós és más efféle épületes dolgok között dukál az ujév hajnalára virradni. Le is feküdtek s értékes zsebórájukat szokás szerint az asztalra tették ki. Történt azonban, hogy az ajtót elfeledték becsukni és így megtörtént az a nem mindennapi dolog, hogy a késő éjjeli órákban egy alak a szobába surrant a az asztalon lévő zsebórákat iparkodott a zsebébe sülyeszteni. A zörejre az egyik alvó fölébredt, de azt híven, hogy az alvótársa motoszkál ott valamit az asztalon, csak úgy félálmban kérdezé:

— Te vagy az cimborá?

— Én vagyok pajtás.

— Ugyan hány óra lehet már, kérdezé.

— Hát bizony, — felelt az kis vártatva cinikus nyugodsággal — nálam már két óra van

A mi legény-emberünk megnyugodva a feleletben, a fal felé fordulva tovább gyűjtötte az erőt álom képében a holnapi szent éccakára. Reggelre virradván, akkor látták, hogy a két zsebórának hült helye van. Elvitte az éjjeli ismeretlen, de mindenesetre kitünő humorú alak. Hogy ki volt ez az alak, nem lehesen tudni. Lehet, hogy cimborá, lehet, hogy nem cimborá. Elég az hozzá, hogy megtörtént. Hogy hol, nem áruljuk el...

— **Bizottsági ülés.** Az iskola építő-bizottság ülést tartott e hó 4-én. Főtárgya volt az ülésnek a vállalkozó iparosok azon kérése, hogy a leszámolás szerint részükre még járandó követelésük kifizettetnék, részben pedig az óvadékjuk is kiadatnék. A bizottság határozata az lett, hogy ezidőleg az iparosoknak sem hátralékos munkadíjuk, sem óvadékjuk ki nem adható. Nem pedig azon okból, mivel a leszámolási jegyzőkönyv jóváhagyás végett fölterjesztett a vallásügyi minisztériumba, ahonnét mindezeidig vissza nem érkezett s abban foglaltatván minden leszámolási adat, amíg az vissza nem érkezik s a község előtt nem lesznek ismeretesek a véglegesen megállapított összegek, addig a község a legjobb akarata dacára sem fizetheti ki az ismeretlen hátralékokat. Kérelmet intéz azonban a község a minisztériumhoz, hogy a felterjesztett leszámolást sürgősen juttatná vissza. Az óvadékra nézve pedig azt határozta a bizottság, hogy értesítsenek a vállalkozók arról, miszerint a pótfelülvizsgálat megtörténte előtt óvadék kiadásáról szó sem lehet. Kérjék tehát vállalkozók előbb a pótfelülvizsgálatot a községnél írásban. A község azt sürgetni fogja illetékes helyen s annak eredményéhez képest járhat el az óvadékok kiadása tárgyában. Valóban csodálatos, hogy ilyen, a vállalkozókra oly életbevágó ügyek ily késedelmesen intézettek a hivatalos közegek által. Pedig az ilyen eljárások elidegenítik a vállalkozókat a közmunkáktól, avagy ezeket fölötte megdrágitják.

— **Az év kezdete.** Egy német tudományos folyóirat legújabb számának bevezető cikke arra a kérdésre felel meg, hogy mióta kezdődik az év január hónap elsején. Mert hát nem mindig így volt ez. Hogy általános szokássá lett, az sem történt régebben, mint mindössze két évszázaddal ezelőtt.

Igen hosszú időn át március első napjától kezdődőleg számították az éveket a keresztény államokban. Ez az évszámítás nincsen összefüggésben azzal a ténnyel, hogy a régi római naptárban is március volt az első hónap. A frankok azért választották ezt a keltezt, mert ebben a hónapban tartották meg a nagy birodalmi gyűlést. Az évszámításnak ez a módja Velenczében a köztársaság végéig uralkodott. Keleten egyházi okok fakasztották életre ezt a szokást. Legerősebben a Mária-kultusz táplálta a márciusi évkezdést, mert ennek a hónapnak a huszonötödik napján van gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepe. Németországban, mikor már elterjedben volt az új rendszer, a többség még jó ideig a réginek hódolt és a keltezésnél azt a megkülönböztetést tette, hogy a Mária-esztendő elnevezéssel élt. Olaszországban külön rendelettel léptették életbe a január elsejétől kezdődő évszámítást. (1751.) Angliában egy évvel később függesztették fel a régi rendszert. A francziák a husvéti ünnep első napját használták sokáig a dátumozásnál. A balkán félszigeten szeptember elsején kezdődött az esztendő, ami onnan eredt, hogy a római uralom idején ezen a napon teljesítették az évi adófizetési kötelezettségüket. Ez a rendszer még ma is divik a görög egyházban. A középkorban igen el volt terjedve a karácsony első napján kezdődő évszámítás. A mai rendszer, mint említettük, csak körülbelül kétszáz év óta van általánosan szokásban, bár az eredete Julius Caesarig nyúlik vissza és már az első keresztények is használták.

— **A visszavándorló munkások ügye.** A visszavándorló munkások közvetítése — amelyet a földmívelési minisztérium a belügyi és kereskedelmi miniszterekkel való megállapodása alapján vezet — egyre növekedő arányokat vesz fel. A legutóbb összeállított jegyzék szerint az egyes munkaadóknál közel 30,000 visszavándorló munkás található alkalmazást: nevezetesen munkát kapott mintegy háromezer bányamunkás, tizenötezer erdei famunkás, hatezer földmunkás, tizenhétézer gyári és ipari munkás, négyezer gazdasági munkás és cseléd.

Gyengésséget

akár szervezeti fejletlenségéből, akár betegségéből származnék, gyorsan elhárít a SCOTT-féle Emulsió, melyet tökéletes tápanyagyszernek lehet nevezni, mert rendkívül hatásos az ereje, s e mellett izletes és könnyen emészthető.

A legmakacsabb beteg is gyorsan hozzászokik a

SCOTT-féle EMULSIÓ

hoz, mely a leggyengébb gyomornak sem okoz nehézséget.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f.

Kapható a gyógyszertárakban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

— **Milyen napra esnek az ünnepek 1908-ban.** Az új év a világ évrénd szerint az 5914-ik, a zsidók korszámítása szerint az 5668—5669-ik, a vízözön vége óta a 5355-ik Róma alapítása óta a 2658-ik, Mohamed menekülése óta a 1326-ik, őseink első megjelenése óta a mai Magyarországon a 1013-ik. Magyarországnak az európai független államok közé való besoroztatása óta a 908-ik, a habsburgi háznak a római császárok trónjára jutása óta a 635-ik s amióta az ausztriai ház szakadatlanul uralkodik Magyarországon, a 380-ik, I. Ferenc József születése óta a 78-ik, Kossuth Lajos születése óta a 106-ik, s az 1848-ik alkotmány behozatala óta a 60-ik. Az esztendő szerdán kezdődik és csütörtörtökön ér véget. Az év közepe június 2-ára esik. A farsang az új évben nagyon hosszú lesz. Vizkereszt napjától hushagyó keddig, vagyis január 7-től március 3-ig, tehát 57 napig tart. Hamvazó szerda március 4-re esik. A husvét április 19-én lesz, a pünkösöd június 7-én. A nemzeti ünnepek közül március 15-ike vasárnapra esik, Szent István napja (augusztus 20.) csütörtökre, Kossuth Lajos születésnapja (szeptember 19.) szombatra, október 6-ika pedig keddre. Az ünnepek közül vizkereszt (január 6.) hétfőre esik, tehát kettős ünnep. Gyertyaszentelő Boldogasszony (február 2.) vasárnap lesz. Gyümölcsoltó (március 25.) szerdán, Péter és Pál (június 29.) hétfőn, Nagyboldogasszony (aug. 15. szombaton, Kisasszony napja (szeptember 8.) kedden, Mindszente napja (november 1.) vasárnap, Boldogasszony fogantatása (dec. 8.) kedden. A karácsony pénteken kezdődik s mivel utána vasárnap jön, három napos ünnep lesz. Az izraelita ünnepek közül purim március 17-ére, Ros Hasono szeptember 26-ára, Jom Kippur október 5-ére esik. Az időjárást husvétre kellemesnek és derűsnek, pünkösdre tartós esővel megáldottnak, a karácsonyt havasnak, esősnek jósolják. Az uralkodó bolygó ez évben a Hold lesz.

— **A táncmultság vége.** Czibolya Ferenc és Kenderesi Mihály pusztaszeri legények m. év január elején egy táncmultság alkalmával rálöttek Fülöp Illésre, akinek a golyó a karjába furódott. A szegedi törvényszék Czibolyát és Kenderesit egy-egy havi fogházra ítélte.

— **Kimuzsikálta magát.** A katonaszabadtás miatt elcsapott csongrádmegyei szolgabíró esete alkalmából beszélte el egyik olvasónk az alábbi józsi apróságot: X vármegye fővárosában sor alá került az előkelő társaság dédelgetett kedvence, N. Jancsi cigányprimás, ki kétségbeesetten szaladgált fűhöz-fához, hogyan kerülhetné ki az erőteljes testalkata után biztosnak hitt besoroztatást. Többek között az alispánnál is megfordult a barna fiú, erősen bizva abban, hogy akit szívhez szóló notáival annyiszor megrikatott, talán segélyére lesz ebben a nagy bajában. Az alispán, egy régi táblabírói alak, rövid füstmacskázás megígérte, hogy beszélni fog az érdekében. Am a tekintélyes közbelépés mi jóval sem kecsegtette Jancsit, ki végtére is nagy dologra szánta el magát. A sorozást megelőző este beállított bandájával abba a vendéglőbe, hol a az asszentáló urak vigan-poharaztak, s rákezdte a szebbnél-szebb nótákat s húzta olyan szépen, olyan művésziesen, hogy még az emberfaló őrnagynak is megnedvesedtek a szempillái. Ezt a pilanatot használta ki Jancsi odasettenkedve az urak elé, elkeseredetten szólott: „Hát nem volna kár értem nagyságos urak, ha katona lennék?!“ Denikve Jancsi a póttartalékba jutott.

— **Tolvaj béres.** Török Lajos béres a Károlyi gróf uradalmában volt szolgálatban. Az uradalom kárára egy szekér bükkönnyt lopott. A szegedi törvényszék nyolc napi fogházra ítélte.

— **Minden anya érdeklődik a „Scott-féle Emulsió“ iránt,** mely lapunk hasábjain most sokszor ajánljatik. Ez egy híres csukamájolaj készítmény, melyet gyermekek előszeretettel vesznek be és mely nekik minden esetben,

melyben eddig közönséges csukamájolajat használtak, gyors és biztos segélyt nyújt. Kapható minden gyógyszertárban.

— **Megjött a tél.** Az új esztendő meghozta a téli hideget. Csütörtökre viradóra havazott s a hóval együtt kemény tél köszöntött be, amelynek hatása alatt a víz is befagyott. A hirtelen hideg a parányi hó miatt a veteményekre nem kedvező, mert a fagy mindent megfog. Szóval az új esztendő meghozta az igazi téli időt, amely az idén ugyanis később egy kissé.

— **Falusi csendélet.** A legkisebb faluban is híjába keresünk a mai prózai világban romantikát. Estenden a nagyutca mély kutjához nem danászni, epekedni, nótás kedvvel szerelmes legényekkel kacsalódnai járnak ki már manap a falusi lányok, hanem pletykálni egymást szapulni csufolódni, ahogy a következő história is mutatja. — A mult évi október 16-án este a kisteleki lányok az ottani ártézi kutnál jöttek össze. Ott volt Lajos Julcsa és Demeter Erzsébet, mind kettő fiatal lány, egymás régi haragosai. Demeter Erzsébet kezdte a csufolkodást, rászólt a Julcsára: „Mit kóstál a káposzta?“ — Hogy mit jelentettek azok a csufolkodó szavak, nem tudódott máig se ki, de hogy valami kellemetlen célzás volt bennük, az mutatja, hogy Lajos Julcsa szörnyen megharagudott értük és nagy nyelvelés indult meg a két lány között. A két lány leszedte egymás kontyát, vérig karmolászta egymást. A tettegesség hevében aztán Demeter Erzsébet bicskát vet elő és azzal Lajos Julist a szemé alá és a karján megszurta. Az ügy a lovagiaság szabályai szerint be is fejeződött volna, ha a nagy patália hírére a két lány familiája és ki nem rohan a kuthoz. De kirohantak s aztán egymáson igyekeztek mindenképen kölcsönösen leverni a lányukon esett csufot, úgy, hogy végre is hatósági beavatkozással kellett szétválasztani a két ellenséges familiát. A kevéssé idilli kutbéli jelenetnek természetes méla akkordja aztán most játszódott le a szegedi büntető bíróság előtt. A két lány és a két familia tagjai egyenként mint vádlottak szerepeltek a törvény előtt és természetesen mindmegannyian a jogos önvédelemmel védekeztek a vád elől. Ez részben sikerült is, de csak részben. A bíróság ugyanis Lajos Julist becsületsértésért 10 korona pénzbüntetésre, Demeter Erzsébet súlyos testi sértésért 15 napi fogházra és Lajos Józsefnét, a Julis anyját, könnyű testi sértésért 8 napi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre ítélte el, — a familiák többi tagjait azonban felmentette.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL

NYILTTÉR.

(E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő).

Igentisztelt vendégeimnek és üzleti barátainknak ez uton kívánok

Boldog újévet!

GOLDNER ÖDÖN
vendéglős.

Cimbalom

kitünő hangu, jutányos áron eladó.

Tudakozódhatni:
lapunk kiadóhivatalában.

Egy műhely-helyiség

azonnal kiadó özv. MARTON
Mihályné házában Mindszentén.